Lublin, 15 października 2026 r.

Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych
im. Cypriana Kamila Norwida w Lublinie
ul. Muzyczna 10a
20-612 Lublin

Zarządzenie Dyrektora nr 36/2026

w sprawie procedur udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. Cypriana Kamila Norwida w Lublinie

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 2 marca 2026 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, wprowadzam w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. Cypriana Kamila Norwida w Lublinie procedury udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej o następującej treści:

§ 1

1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana jest uczniom, rodzicom i nauczycielom.
2. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest dobrowolne i bezpłatne.

§ 2

Z wnioskiem o udzielenie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej może wystąpić: uczeń, rodzic/prawny opiekun ucznia, dyrektor szkoły, wychowawca, nauczyciel, specjalista szkolny, pielęgniarka szkolna, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, pracownik socjalny, asystent rodziny, kurator sądowy, asystent edukacji romskiej, organizacja pozarządowa lub inna instytucja bądź podmiot działający na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży. Zgłoszenie może nastąpić w dowolnej formie (np. poprzez zgłoszenie lub system e-dziennika).

§ 3

1. Podstawę udzielania uczniowi pomocy stanowi:
   a) informacja przekazana przez nauczyciela, wychowawcę lub specjalistę o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
   b) opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej;
   c) orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego;
   d) orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania.
2. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi wynika w szczególności z:
   a) niepełnosprawności;
   b) niedostosowania społecznego;
   c) zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
   d) zaburzeń zachowania i emocji;
   e) szczególnych uzdolnień;
   f) specyficznych trudności w uczeniu się;

g) deficytów komunikacji i zaburzeń sprawności językowej;

h) choroby przewlekłej; sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;

i) niepowodzeń szkolnych;

j) zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi;

k) trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

§ 4

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi polega na:

1) rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia;

2) rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia;

3) rozpoznawaniu czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie ucznia w szkole, w tym identyfikowaniu barier i ułatwień w środowisku edukacyjnym zgodnie z modelem oceny funkcjonalnej;

4) stwarzaniu warunków do aktywnego i pełnego uczestnictwa ucznia w życiu szkoły oraz w środowisku społecznym;

5) rozpoznawaniu przyczyn trudności w opanowywaniu umiejętności i wiadomości przez ucznia;

6) wspieraniu mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień ucznia oraz zniwelowanie lub skompensowanie tych uwarunkowań środowiskowych, które mogą stanowić dla niego barierę;

7) opracowywaniu i wdrażaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów niepełnosprawnych oraz indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych odpowiednio o charakterze resocjalizacyjnym lub socjoterapeutycznym dla uczniów niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym;

8) prowadzeniu edukacji prozdrowotnej i promocji zdrowia wśród uczniów i rodziców;

9) podejmowaniu działań wynikających z programu profilaktyczno-wychowawczego;

10) wspieraniu uczniów, metodami aktywnymi, w dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym kierunku;

11) planowaniu i prowadzeniu przez dyrektora działań mających na celu wsparcie nauczycieli w doskonaleniu rozpoznawania specjalnych potrzeb uczniów oraz podnoszeniu jakości udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

12) udzielaniu pomocy (przez specjalistów szkolnych oraz z poradni psychologiczno-pedagogicznych) nauczycielom w dostosowywaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizacji programów nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom;

13) wspieraniu nauczycieli i rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;

14) podejmowaniu działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.

15) wspieraniu pracy nauczycieli i specjalistów poprzez wykorzystanie nowoczesnych cyfrowych narzędzi diagnostycznych i przesiewowych dostępnych na platformie wsparcie.gov.pl.

§ 5

1. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielają uczniom:
   a) nauczyciele w bieżącej pracy z uczniem na zajęciach,
   b) specjaliści (psycholog szkolny, pedagog szkolny, pedagog specjalny, specjalista w zakresie rewalidacji i TUS).
2. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:
   a) rodzicami ucznia, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi,
   b) placówkami doskonalenia nauczycieli,
   c) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny i młodzieży.

§ 6

Do obowiązków wychowawcy w zakresie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej należy:

1) poznanie uczniów: stanu ich zdrowia, cech osobowościowych, warunków rodzinnych i bytowych, potrzeb i oczekiwań, poprzez rozmowy z uczniem i jego rodzicami;
2) prowadzenie obserwacji zachowań ucznia i jego relacji z innymi;
3) analizowanie postępów ucznia związanych z edukacją i rozwojem społecznym oraz dokumentacji udostępnionej przez rodzica (orzeczenie, opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, opinia medyczna);
4) informowanie innych nauczycieli i specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
5) planowanie i koordynowanie we współpracy z innymi nauczycielami lub specjalistami pomocy psychologiczno-pedagogicznej w ramach zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów oraz bieżącej pracy z uczniem;
6) niezwłoczne przekazanie rodzicom/prawnym opiekunom lub pełnoletniemu uczniowi przygotowanych na piśmie informacji od dyrektora szkoły dotyczących wskazanych dla ucznia form, wymiaru i okresu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Załącznik nr 1). Podpisane dokumenty wychowawcy składają w sekretariacie szkoły;
7) koordynowanie udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez prowadzenie, we współpracy ze specjalistami, indywidualnych Kart dostosowań (dziennik elektroniczny), zawierających informacje o formach i zakresie dostosowań wymagań edukacyjnych dla uczniów na poszczególnych przedmiotach oraz o działaniach wspierających, organizowanych przez nauczycieli w szkole, a także we współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny i młodzieży;
8) udział w pracach zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z orzeczeniami;
9) angażowanie rodziców w działania pomocowe;

10) dokonywanie oceny efektywności udzielonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w roku szkolnym, a w przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego co najmniej dwa razy w roku szkolnym.

§ 7

Do obowiązków każdego nauczyciela w zakresie wspierania uczniów i świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom należy:

1) prowadzenie obserwacji w celu zdiagnozowania trudności lub uzdolnień uczniów:
   a) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów;
   b) rozpoznawanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu szkoły;
   c) określanie mocnych stron, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
   d) zgłaszanie zauważonych specjalnych potrzeb uczniów wychowawcy klasy;
2) udział w pracach zespołów (powołanych dla wsparcia uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego) oceniających efektywność świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej i planującego dalsze działania oraz interwencyjnych zebraniach organizowanych przez wychowawcę;
3) dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia zakwalifikowanego do pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wdrażanie Katalogu dostosowań wymagań edukacyjnych, warunków nauki do możliwości psychofizycznych ucznia i jego potrzeb oraz sposobów indywidualizacji pracy na zajęciach (Załącznik nr 4);
4) współpraca z rodzicami, specjalistami, poradnią i innymi nauczycielami.

§ 8

Do zadań szkolnych specjalistów należy:

1) prowadzenie szkolnego rejestru uczniów PLSP objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną (Załącznik nr 2);
2) prowadzenie działań i badań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień oraz określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów;
3) udzielanie uczniom pomocy w eliminowaniu napięć psychicznych;
4) udzielanie porad i pomocy uczniom z trudnościami w kontaktach rówieśniczych i społecznych;
5) udzielanie uczniom porad w rozwiązywaniu trudności powstających na tle konfliktów rodzinnych;
6) świadczenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bieżącej pracy z uczniem;
7) wspieranie działań zespołów pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole;

8) wspieranie rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijanie ich umiejętności wychowawczych;

9) prowadzenie działań o charakterze interwencyjnym i mediacyjnym;

10) współpraca z dyrektorem, wychowawcami, nauczycielami, specjalistami i innymi pracownikami szkoły w organizacji i udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym koordynowanie prac związanych z wnioskowaniem o dostosowanie szczegółowych sposobów, warunków i form przeprowadzania egzaminów zewnętrznych;

11) sporządzanie opinii o funkcjonowaniu ucznia za pośrednictwem platformy wsparcie.gov.pl lub w innej formie uzgodnionej z poradnią, w nieprzekraczalnym terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku.

12) współpraca z innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo oraz specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom.

§ 9

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów w formie:

1) zajęć rozwijających uzdolnienia;

2) zajęć rozwijających umiejętności uczenia się;

3) zajęć dydaktyczno-wyrównawczych;

4) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, rozwijających kompetencje emocjonalno- społeczne, innych zajęć o charakterze terapeutycznym;

5) zindywidualizowanej ścieżki kształcenia;

6) warsztatów;

7) porad i konsultacji.

§ 10

1. W przypadku, gdy istnieje wskazanie do diagnozy pod kątem specyficznych trudności w uczeniu się, na wniosek nauczyciela/specjalisty szkolnego (po uzyskaniu zgody rodziców/pełnoletniego ucznia) lub na wniosek rodziców/pełnoletniego ucznia, kieruje się ucznia na diagnozę do poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.
2. Wniosek (Załącznik nr 3) wraz z uzasadnieniem składa się do dyrektora szkoły. Dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, przekazuje wniosek wraz z uzasadnieniem oraz opinią rady pedagogicznej do poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej i informuje o tym rodziców albo pełnoletniego ucznia.

§ 11

1. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajmuje się zespół, w którego skład wchodzą nauczyciele oraz specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem.
2. Pracą zespołu koordynuje wychowawca klasy lub inny nauczyciel lub specjalista, wyznaczony przez dyrektora zwany koordynatorem.

3. Zespół w ciągu 30 dni od daty wpłynięcia orzeczenia dokonuje Wielospecjalistycznej Oceny Poziomu Funkcjonowania Ucznia i na jej podstawie opracowuje Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny. Dokumentacja jest opracowywana i modyfikowana w formie elektronicznej z wykorzystaniem dedykowanej aplikacji IPET+.
4. Zespół, co najmniej 2 razy w roku dokonuje okresowej wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia, uwzględniając ocenę efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi oraz w miarę potrzeb dokonuje modyfikacji programu IPET.
5. Koordynator organizuje spotkanie zespołu informując o nim: dyrektora szkoły, członków zespołu, rodziców ucznia, pełnoletniego ucznia, inne osoby uprawnione do udziału w spotkaniu, przedstawiciela poradni psychologiczno-pedagogicznej, lekarza, psychologa, pedagoga, logopedę lub innego specjalistę.
6. Rodzice ucznia/pełnoletni uczeń mają prawo uczestniczyć w opracowaniu i modyfikacji programu oraz dokonywaniu wielospecjalistycznej oceny.
7. Proces oceny funkcjonalnej na poziomie szkoły oraz proces diagnostyczny w poradni są zintegrowane i realizowane w ramach procedury oceny funkcjonalnej i obejmuje:
   a) złożenie wniosku przez rodzica/pełnoletniego ucznia do poradni,
   b) wystąpienie poradni do szkoły o informację o funkcjonowaniu ucznia,
   c) sporządzenie przez szkołę opinii (w terminie 10 dni) z uwzględnieniem obszarów ICF (mocne strony, trudności, bariery i ułatwienia),
   d) przekazanie opinii do poradni oraz jej kopii rodzicom/pełnoletniemu uczniowi,
   e) integrację danych oraz przeprowadzenie uzupełniającej diagnozy przez poradnię,
   f) wydanie orzeczenia stanowiącego podstawę do opracowania IPET przez szkolny zespół.

§ 12

Wielospecjalistyczne Oceny Poziomu Funkcjonowania Ucznia (WOPFU) uwzględniają w szczególności:

1) indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia ucznia;
2) w zależności od potrzeb, zakres i charakter wsparcia ze strony nauczycieli, specjalistów;
3) przyczyny niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu ucznia, w tym bariery i ograniczenia utrudniające funkcjonowanie i uczestnictwo ucznia w życiu szkoły, a w przypadku ucznia realizującego wybrane zajęcia edukacyjne indywidualnie lub w grupie zgodnie ze wskazaniem, także napotykane trudności w zakresie włączenia ucznia w zajęcia z oddziałem szkolnym oraz efekty działań podejmowanych w celu ich przezwyciężenia.
4) wyniki bieżącego monitoringu rozwoju ucznia oraz oceny jego obszarów funkcjonalnych.

§ 13

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET) zawiera:

a) zakres dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia;

b) rodzaj i zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem;

c) formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane;

d) działania wspierające rodziców ucznia oraz zakres współdziałania z poradnią psychologiczno- pedagogiczną, poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny i młodzieży (zajęcia specjalistyczne);

e) zajęcia rewalidacyjne, oraz inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia; w przypadku ucznia z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, w tym umiejętności komunikacyjne.

f) określenie konkretnych modyfikacji barier oraz wdrożenie ułatwień w środowisku szkolnym (zgodnie z modelami funkcjonalnymi ICF), niezbędnych do zapewnienia uczniowi pełnego uczestnictwa w życiu szkoły oraz w procesie edukacji artystycznej i ogólnokształcącej.

§ 14

Rodzice ucznia albo pełnoletni uczeń otrzymują kopię wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania oraz IPET.

§ 15

Traci moc zarządzenie nr 2/2025.

§ 16

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor szkoły

mgr Krzysztof Dąbek

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Dyrektora nr 36/2026

Pieczęć szkoły

Lublin, ……

Informacja dla rodziców/pełnoletniego ucznia o proponowanych formach, sposobach, wymiarze i okresie wskazanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Informuję, że wobec …… ucznia/uczennicy

klasy …..….. w roku szkolnym ……. zostały wskazane następujące

formy pomocy:

lp.	Formy, sposoby pomocy psychologiczno-pedagogicznej		Prowadzący	Wymiar	Termin realizacji	Opinia rodzica	
	realizowane w czasie lekcji	inne				wyrażam zgodę	nie wyrażam zgody

……

podpis dyrektora

W przypadku korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej zobowiązuję się mobilizować swoje dziecko do udziału we wskazanych zajęciach, aktywnego wsparcia oraz systematycznego kontaktu z nauczycielami lub/i wychowawcą klasy.

Oświadczam, że …… korzysta / nie korzysta*
(imię i nazwisko ucznia)

ze specjalistycznej pomocy w placówce działającej na rzecz rodziny i młodzieży.

* właściwe zakreślić

……

czytelny podpis rodzica/prawnego opiekuna lub pełnoletniego ucznia

Załącznik nr 2
do Zarządzenia Dyrektora nr 36/2026

Wykaz uczniów zgłoszonych do pomocy psychologiczno-pedagogicznej na rok szkolny ……

lp.	Imię i nazwisko ucznia	Powód udzielania pomocy	Zaproponowane formy pomocy
Klasa ….			
1			
2			
3			
4			
5			
6			

Załącznik nr 3
do Zarządzenia Dyrektora nr 36/2026

Lublin, dnia ……..

Wniosek do dyrektora szkoły

Zwracam się z prośbą o przygotowanie dokumentacji wymaganej w celu złożenia wniosku o przebadanie mojego dziecka w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Imię i nazwisko dziecka

Data urodzenia

dzień			miesiąc			rok				
		/			/					

Miejsce urodzenia

Imię i nazwisko matki lub opiekunki prawnej

Imię i nazwisko ojca lub opiekuna prawnego

Telefon kontaktowy

Szkoła i klasa

Uzasadnienie wniosku

……

czytelny podpis rodzica lub opiekuna prawnego

Załącznik nr 4
do Zarządzenia Dyrektora nr 36/2026

Katalog dostosowań wymagań edukacyjnych, warunków nauki do możliwości psychofizycznych ucznia i jego potrzeb oraz sposoby indywidualizacji pracy na zajęciach

A) W zakresie przedmiotów ogólnokształcących (od A.1.do A.11.)

B) W zakresie przedmiotów artystyczno-zawodowych (od B.1. do B.11.)

A.1. Dostosowania dla ucznia niesłyszącego lub słabosłyszącego

- Posadzenie ucznia w takim miejscu, które zapewni dobry odbiór informacji zapisanych na tablicy, jak również korzystanie z pomocy innych uczniów (niekoniecznie pierwsza ławka).
- Mówienie do ucznia w sposób wyraźny, używanie normalnego głosu i intonacji.
- Zadbanie o spokój i ciszę w klasie.
- W czasie lekcji wskazane jest używanie zróżnicowanych środków dydaktycznych pozwalających na odbiór treści jak największą liczbą kanałów percepcyjnych (plansze, zdjęcia, mapy, schematy, modele, filmy, wykresy itp.).
- Wyjaśnianie pojęć nieznanych, abstrakcyjnych.
- Stopniowanie trudności i wydłużanie czasu pracy.
- Pomoc w analizie i interpretacji treści tekstów, ukierunkowana praca z tekstem (zwrócenie uwagi na związki przyczynowo – skutkowe i czasowo – przestrzenne).
- Pomoc w formułowaniu odpowiedzi, przygotowanie planu wypowiedzi ułożonego w formie pytań.
- Pomoc uczniowi w dokonywaniu selekcji materiału – wskazanie informacji istotnych z punktu widzenia zrozumienia i opanowania materiału.
- Sprawdzanie wiadomości częściej i z mniejszych partii materiału.
- Powtarzanie kluczowych informacji z lekcji.
- Przy ocenie prac pisemnych nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu.
- Szczególnie doceniać aktywność ucznia, jego wkład pracy, a także stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).
- Na przedmiotach ścisłych podczas realizacji materiału nauczania, odpowiedzi i prac pisemnych, umożliwienie korzystania z gotowych wzorów, tablic, modeli oraz kalkulatora.

A.2. Dostosowania dla ucznia z zespołem Aspergera

- Dostosowanie wymagań do możliwości percepcyjnych ucznia.
- Formułowanie krótkich, prostych poleceń.
- W związku z trudnościami w generalizowaniu i uogólnianiu – unikanie metafor, skrótów myślowych, dokładne i precyzyjne formułowanie oczekiwań i ocen.
- Zwracanie uwagi na potrzebę dodatkowego objaśniania pojęć, zjawisk, zwrotów potocznych, przysłów i upewnianie się, czy uczeń dobrze zrozumiał ich znaczenie.
- Ćwiczenie umiejętności rozumienia tekstu czytanego.

- Pomoc w dokonywaniu selekcji materiału.
- Wydłużenie czasu pracy.
- Powtarzanie poleceń/zapisywanie na tablicy (lub w zeszycie).
- Zapewnienie miejsca w klasie, które umożliwi monitorowanie i wspieranie w wykonywaniu poleceń nauczyciela.
- Dbanie o atmosferę spokojnej pracy.
- Korygowanie niewłaściwych społecznie i kulturowo zachowań poprzez wprowadzenie jasnych zasad.
- Dbanie o integrację ucznia z grupą rówieśniczą, angażowanie w wydarzenia klasowe i szkolne, unikanie jakichkolwiek form izolowania ucznia od innych, zachęcanie do podejmowania pracy w grupie.
- Uwzględnianie, że uczeń z zespołem Aspergera ma ograniczoną podzielność uwagi – formułowanie jednego zadania do wykonania.
- Stosowanie pozytywnych wzmocnień i zachęt.
- Na przedmiotach ścisłych podczas realizacji materiału nauczania, odpowiedzi i prac pisemnych, umożliwienie korzystania z gotowych wzorów, tablic, modeli oraz kalkulatora.

A.3. Dostosowania dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego oraz zindywidualizowanej ścieżki kształcenia

- Pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce, wynikających z absencji chorobowej.
- W przypadku dłuższej nieobecności umożliwienie zaliczenia materiału w dodatkowych terminach.
- Uwzględnianie w procesie dydaktycznym zmiennego samopoczucia i sprawności psychofizycznej ucznia.
- Stosowanie wzmocnień pozytywnych (pochwały, nagradzania).
- Stwarzanie atmosfery akceptacji i życzliwości.
- Wspieranie i umożliwianie uczniowi nawiązywania kontaktów społecznych.
- W okresie zaostrzenia choroby nie obciążać ucznia dodatkowymi stresami (testami, klasówkami), zmniejszać stopień trudności zadań. wiadomości sprawdzać raczej w okresach poprawy stanu zdrowia i samopoczucia.
- Na przedmiotach ścisłych podczas realizacji materiału nauczania, odpowiedzi i prac pisemnych, umożliwienie korzystania z gotowych wzorów, tablic, modeli oraz kalkulatora.

A.4. Dostosowania dla ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się (dysgrafia, dysortografia, dysleksja, dyskalkulia)

- Wydłużanie czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów.
- Ocenianie prac pisemnych pod kątem wartości merytorycznej, znajomości problemu, a nie poprawności ortograficznej.
- Czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań należy rozłożyć w czasie – uwzględniać trudności w rozumieniu treści.
- W przypadku ucznia z dysgrafią akceptowanie pisma drukowanego, ewentualne pisanie literami drukowanymi, nie należy oceniać estetyki pisma.
- Przy sprawdzaniu pojęć i definicji – należy stosować pytania dodatkowe.

- Ograniczanie czytania na forum klasy.
- Umożliwienie pracy ze słownikiem ortograficznym.
- Wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych.
- Uwzględnianie pomyłek związanych z orientacją przestrzenną (mapy, wykresy, bryły).
- W przypadku dyskalkulii ocenianie toku rozumowania, a nietechnicznej strony liczenia.
- Na przedmiotach ścisłych podczas realizacji materiału nauczania, odpowiedzi i prac pisemnych, umożliwienie korzystania z gotowych wzorów, tablic, modeli oraz kalkulatora.
- Uwzględnianie trudności związanych z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr, pomyłkami w zapisie reakcji chemicznych, wzorów itp.

A.5. Dostosowania dla ucznia znajdującego się w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej

- Umożliwienie zaliczania zaległego materiału w późniejszym terminie.
- Rozłożenie zaliczanego materiału na mniejsze partie.
- Uwzględnienie problemów ucznia w odniesieniu do zachowania się na lekcji.
- Unikanie krępujących, osobistych pytań wynikających z tematu lekcji.
- Zmniejszenie prac domowych z zachowaniem realizacji treści podstawy programowej.
- Zadbanie o rozwój sfery emocjonalnej ucznia.
- Stosowanie wzmocnień pozytywnych.
- Pozwalanie na pracę we własnym tempie.
- Okresowe wydłużanie czasu potrzebnego na pisanie sprawdzianów i kartkówek.
- Indywidualizowanie pracy lekcyjnej.
- Zapewnienie w klasie atmosfery bezpieczeństwa i akceptacji.
- Korzystanie z gotowych pomocy dydaktycznych.
- Wspieranie w sytuacjach trudności z koncentracją uwagi.
- Wydawanie krótkich poleceń.
- Zadawanie pytań pomocniczych.
- Udzielanie pomocy w selekcji materiału do nauki.
- W czasie lekcji upewnianie się, czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań i poleceń.
- Upewnianie się czy uczeń dokończył rozpoczęte na lekcji zadanie i zanotował zadanie domowe.
- Na przedmiotach ścisłych podczas realizacji materiału nauczania, odpowiedzi i prac pisemnych, umożliwienie korzystania z gotowych wzorów, tablic, modeli oraz kalkulatora.

A.6. Dostosowania dla ucznia z chorobą przewlekłą

- Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego.
- Pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie nowych umiejętności.
- Budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji klasowych.
- Motywowanie do kontaktów, aktywności i współdziałania z innymi.
- Rozwijanie zainteresowań, samodzielności.

- Dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągania sukcesów.
- Umożliwienie korzystania przez ucznia na lekcji ze sprzętu medycznego i leków zgodnie z zaleceniem lekarza.
- Dostosowanie miejsca pracy ucznia zgodnie z wymogami lekarza (blisko drzwi lub nauczyciela).
- W przypadku dłuższej nieobecności umożliwienie zaliczenia materiału w dodatkowych terminach.
- Stosowanie metod uspołeczniania (informacje o danej chorobie), uwrażliwianie uczniów na potrzeby i przeżycia dziecka chorego.
- Unikanie gwałtownych zmian w codziennych czynnościach.
- Uwzględnianie w procesie dydaktycznym zmiennego samopoczucia i sprawności psychofizycznej ucznia.
- Pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce, w formie pomocy koleżeńskiej lub w ramach konsultacji.
- W okresie zaostrzenia choroby nie obciążać ucznia dodatkowymi stresami (testami, klasówkami), zmniejszać stopień trudności zadań; wiadomości sprawdzać raczej w okresach poprawy stanu zdrowia i samopoczucia,
- Na przedmiotach ścisłych podczas realizacji materiału nauczania, odpowiedzi i prac pisemnych, umożliwienie korzystania z gotowych wzorów, tablic, modeli oraz kalkulatora.

A.7. Dostosowania dla ucznia z zaburzeniami zachowania i emocji

- Unikanie uwag krytycznych – zwłaszcza na forum klasy.
- Pomoc w odbudowaniu u ucznia poczucia większej sprawczości, samodzielności, bycia bardziej efektywnym w sytuacjach wymagających większej aktywności poznawczej.
- Gratyfikowanie i docenianie wykazywanej przez ucznia obowiązkowości, prawidłowej postawy szkolnej.
- Wskazywanie na osiągnięte sukcesy.
- Dostrzeganie mocnych stron ucznia.
- Mobilizowanie do kończenia rozpoczętej pracy.
- Minimalizowanie napięcia związanego z sytuacją weryfikowania wiedzy i umiejętności.
- Ograniczenie liczby zadań na sprawdzianach lub przydzielenie większej ilości czasu na ich wykonanie.
- Zmniejszenie prac domowych.
- Częste utrwalanie nowych treści.
- Pozostawienie większej ilości czasu na utrwalenie materiału.
- Dawanie więcej czasu do namysłu podczas odpowiedzi i na wykonanie wyznaczonych zadań.
- Kierowanie odpowiedziami ucznia poprzez pomocnicze pytania.
- Podawanie poleceń w prostszej formie, unikanie trudnych czy bardzo abstrakcyjnych pojęć, częste odwoływanie się do konkretu, przykładu.
- Unikanie pytań problemowych, przekrojowych.
- Wyrabianie samodzielności myślenia i działania.

- Na przedmiotach ścisłych podczas realizacji materiału nauczania, odpowiedzi i prac pisemnych, umożliwienie korzystania z gotowych wzorów, tablic, modeli oraz kalkulatora.

A.8. Dostosowania dla ucznia mającego wolne tempo pracy oraz trudności w koncentracji uwagi

- Ograniczenie liczby zadań na sprawdzianach lub przydzielanie większej ilości czasu na ich wykonanie.
- Zmniejszenie prac domowych z zachowaniem realizacji treści podstawy programowej.
- Pozostawienie większej ilości czasu na utrwalenie materiału.
- Dawanie więcej czasu do namysłu podczas odpowiedzi i na wykonanie wyznaczonych zadań.
- Kierowanie odpowiedziami ucznia poprzez pomocnicze pytania.
- Podawanie polecenia w prostszej formie, unikanie trudnych i abstrakcyjnych pojęć, pytań problemowych i przekrojowych.
- Częste odwoływanie się do konkretu, przykładu.
- Posadzenie ucznia blisko nauczyciela.
- Wyrabianie samodzielności myślenia i działania.
- Zwracanie uwagi na potrzebę dodatkowego objaśniania pojęć, zjawisk, zwrotów potocznych, przysłów i upewnianie się, czy uczeń dobrze zrozumiał ich znaczenie.
- Pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce, w formie pomocy koleżeńskiej lub w ramach konsultacji.
- Pomoc uczniowi w dokonywaniu selekcji materiału – wskazanie informacji istotnych z punktu widzenia zrozumienia i opanowania materiału.
- Sprawdzanie wiadomości częściej i z mniejszych partii materiału, powtarzanie kluczowych informacji z lekcji.
- Na przedmiotach ścisłych podczas realizacji materiału nauczania, odpowiedzi i prac pisemnych, umożliwienie korzystania z gotowych wzorów, tablic, modeli oraz kalkulatora.

A.9. Dostosowania dla ucznia z zaniedbaniami środowiskowymi związanymi z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny

- Pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce, w formie pomocy koleżeńskiej lub w ramach konsultacji.
- Sprawdzanie wiadomości częściej i z mniejszych partii materiału.
- Powtarzanie kluczowych informacji z lekcji.
- Pomoc uczniowi w dokonywaniu selekcji materiału – wskazanie informacji istotnych z punktu widzenia zrozumienia i opanowania materiału.
- Przekazywanie wiedzy za pomocą kilku kanałów (np. słuchowego i wzrokowego).
- Pozytywne motywowanie do pracy nad przezwyciężaniem istniejących trudności.
- Stopniowanie sytuacji zadaniowych, aby uczeń mógł odnieść sukces.
- Stosowanie wzmocnień pozytywnych.
- Częste odwoływanie się do sytuacji z życia codziennego i do konkretów.
- W czasie lekcji upewnianie się, czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań i poleceń.

- Ukierunkowywanie na właściwą odpowiedź poprzez zadawanie pytań pomocniczych, naprowadzanie na prawidłowe rozwiązanie.
- Częste utrwalanie zdobytej wiedzy i umiejętności.
- Ocenianie za wkład pracy w wykonanie zadania.
- Upewnianie się, czy uczeń dokończył rozpoczęte na lekcji zadanie, zanotował zadanie domowe (do czasu wypracowania u niego takiego nawyku).

A.10. Dostosowania dla ucznia cudzoziemca

- Umożliwienie korzystania podczas lekcji ze słownika dwujęzycznego.
- Formułowanie poleceń, pytań, instrukcji w sposób prosty, jasny, dostosowany do poziomu znajomości języka polskiego (krótkie polecenia, np. ułóż, narysuj).
- Udzielanie informacji zwrotnej podczas lekcji.
- Stosowanie bogatego materiału ikonograficznego (zdjęcia, mapy, wykresy, schematy) przy wyjaśnianiu zagadnień tematycznych.
- Rozwijanie i doskonalenie sprawności mówienia i pisania.
- Monitorowanie pracy ucznia i jego postępów.
- Włączanie ucznia cudzoziemca w pracę zespołową.
- Akceptowanie każdej formy wypowiedzi świadczącej o zrozumieniu zagadnienia (nawet jednowyrazową czy błędną gramatycznie).
- Pozostawienie większej ilości czasu na utrwalenie materiału.
- Umożliwienie zaliczania materiału w późniejszym terminie lub rozłożenie go na mniejsze partie.
- Dawanie więcej czasu do namysłu podczas odpowiedzi i na wykonanie wyznaczonych zadań.
- Ograniczenie liczby zadań na sprawdzianach lub przydzielanie większej ilości czasu na ich wykonanie.
- Kierowanie odpowiedziami ucznia poprzez pomocnicze pytania.
- W ocenianiu wypowiedzi pisemnych zwrócić uwagę na komunikatywność.
- Prace domowe należy dostosować do możliwości językowych ucznia cudzoziemca.
- Na przedmiotach ścisłych podczas realizacji materiału nauczania, odpowiedzi i prac pisemnych, umożliwienie korzystania z gotowych wzorów, tablic, modeli oraz kalkulatora.

A.11. Dostosowania dla ucznia szczególnie uzdolnionego

- Przygotowywanie dodatkowych, bardziej złożonych, twórczych zadań i ćwiczeń.
- Powierzanie odpowiedzialnych ról na forum klasy i szkoły.
- Tworzenie takich sytuacji dydaktycznych, które będą dla ucznia wyzwaniem i źródłem satysfakcji.
- Stymulowanie samokształcenia, inspirowanie do pracy własnej, np. czytania literatury obcojęzycznej, udziału w projektach i pracach badawczych.
- Zachęcanie do udziału w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, turniejach itp.
- Popularyzowanie osiągnięć pracy ucznia (fotografowanie, opisywanie, archiwizacja, opowiadanie o swojej pasji innym).
- Motywowanie i wspieranie rozwoju emocjonalno-społecznego.

- Poważne i życzliwe traktowanie pomysłów i prac ucznia.
- Organizowanie konsultacji i zapraszanie na zajęcia ekspertów spoza szkoły, np. pracowników uczelni wyższych, specjalistów, instruktorów.
- Wskazywanie kierunków rozwoju, podjęcie współpracy z rodzicami oraz z innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci zdolnych.

B.1. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia z orzeczonym zespołem Aspergera

- Zadawanie krótkich zadań do wykonania, formułowanie krótkich, prostych poleceń oraz precyzyjnych oczekiwań.
- Dzielenie złożonych ćwiczeń projektowych na krótkie etapy realizacyjne zakończone omówieniem i oceną.
- Różnicowanie typu zadań.
- Definiowanie tematów ćwiczeń praktycznych bliskich zainteresowaniom ucznia.
- Dostosowanie liczby bądź zakresu zadań i ćwiczeń, unikanie zadań studyjnych.
- Zapewnienie uczniowi stałego miejsca podczas zajęć, które umożliwi monitorowanie pracy i wsparcie ze strony nauczyciela.
- Eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych).
- Stworzenie schematu pracy – harmonogramu realizacji zadania, planu wykonania poszczególnych części zadania, planu dnia.
- Pomaganie w selekcji materiału.
- Przedstawianie nowych zagadnień w sposób jak najmniej abstrakcyjny, operowanie konkretami.
- Stosowanie modelu edukacji opartego na doświadczeniu.
- Wyjaśnianie pojęć, zjawisk, zwrotów potocznych, przysłów, poleceń. W związku z trudnościami w generalizowaniu i uogólnianiu – unikanie metafor i skrótów myślowych.
- Używanie wizualnych materiałów poglądowych.
- Powtarzanie poleceń, zapisywanie ich na tablicy i w zeszycie.
- Premiowanie umiejętności doprowadzania podjętych czynności do końca.
- Stosowanie pozytywnych wzmocnień i zachęt (podkreślanie mocnych stron, stosowanie pochwał, „plusów” itp.).
- Pomaganie w nawiązywaniu kontaktów społecznych z rówieśnikami.
- Przy ocenie osiągnięć ucznia uwzględnienie i podkreślenie aktywności, wkładu pracy, stosunku do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość).

B.2. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia z posiadającego orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego

- Niwelowanie zaległości w nauce wynikających z absencji chorobowej poprzez organizowanie pomocy koleżeńskiej lub zajęć dydaktyczno-wyrównawczych.
- Uwrażliwienie uczniów zdrowych na potrzeby i przeżycia ucznia chorego w celu wytworzenia pozytywnych relacji w komunikacji pozalekcyjnej.
- Wspieranie ucznia w procesie nawiązywania kontaktów społecznych.
- Uwzględnianie w procesie dydaktycznym zmiennego samopoczucia i sprawności psychofizycznej ucznia.

- Przy ocenianiu selekcjonowanie obszarów i umiejętności, w których mogą występować zaburzenia spowodowane ubocznym działaniem leków.
- W okresach zaostrzenia choroby nie obciążanie ucznia dodatkowymi stresami (testami, klasówkami), redukowanie trudności zadań; sprawdzanie wiadomości w okresach poprawy stanu zdrowia i samopoczucia.

B.3. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia cudzoziemca

- Stosowanie języka instrukcji w komunikacji z uczniem cudzoziemcem (krótkie polecenia, np. ułóż, narysuj).
- Formułowanie krótkich pytań dostosowanych do poziomu znajomości języka polskiego.
- Udzielanie informacji zwrotnej podczas lekcji.
- Przy wyjaśnianiu zagadnień problemowych sięganie po bogaty materiał ikonograficzny (zdjęcia, szkice, rysunki, wykresy, schematy).
- Monitorowanie pracy ucznia i jego postępów.
- Unikanie izolowania ucznia od innych, włączanie go w pracę zespołową.
- Tolerowanie błędów językowych kładąc nacisk na komunikatywność, rozumienie zagadnień kosztem nieścisłości terminologicznej czy błędów gramatycznych.
- W ocenianiu wypowiedzi pisemnych punktowanie komunikatywności.

B.4. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się (dysgrafia, dysortografia, dysleksja, dyskalkulia)

- Wydłużanie czasu na czytanie poleceń, instrukcji, zwłaszcza podczas samodzielnej pracy.
- Kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń; zadawanie dodatkowych pytań by zweryfikować przyswojone przez niego pojęcia i definicje.
- Uwzględnianie wzmożonej męczliwości ucznia i problemów z koncentracją uwagi.
- Uwzględnianie błędów związanych z orientacją przestrzenną (mapy, wykresy, bryły). w podstawach rysunku technicznego, aksonometrii, pracach plastycznych tolerowanie błędów przy wykreślaniu perspektywy i skrótów perspektywicznych.
- Różnicowanie skali wymagań, wydłużanie czasu realizacji ćwiczeń wymagających syntezy skomplikowanych układów kompozycyjnych.
- Dostosowywanie poziomu wymagań w trakcie realizacji ćwiczeń kompozycyjnych na płaszczyźnie.
- Wcześniejsze sygnalizowanie tematyki przyszłych prac plastycznych.
- Ograniczenie zakresu ćwiczeń tak, aby dostosować je do możliwości percepcyjnych ucznia.
- Dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia.
- Indywidualne ustalenie terminów zaliczenia konkretnych zadań plastycznych.

B.5. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia zdolnego

- Tworzenie sytuacji dydaktycznych, które będą dla ucznia wyzwaniem i źródłem satysfakcji np. przygotowywanie dodatkowych, trudniejszych lub bardziej złożonych zadań.
- Wyznaczanie funkcji lidera w zadaniach grupowych.

- Zachęcanie do udziału w konkursach plastycznych, projektowych, warsztatach artystycznych, plenerach, prezentacji prac w formie wystaw na terenie szkoły i w środowisku.
- Popularyzowanie osiągnięć artystycznych ucznia.
- Indywidualizacja procesu kształcenia z uwzględnieniem jego zainteresowań wychodzących poza zakres podstawy programowej danego przedmiotu.
- Organizowanie konsultacji, zapraszanie lub kierowanie na zajęcia ekspertów spoza szkoły, np. wykładowców akademickich, specjalistów, instruktorów, animatorów kultury.
- Wskazywanie kierunków rozwoju, współpracowanie z rodzicami oraz z innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci zdolnych.
- Stymulowanie samokształcenia, inspirowanie do samodzielnego rozwiązywania problemów artystycznych i projektowych, udziału w projektach, pracach badawczych.
- Analizowanie i korekta dodatkowych prac wykonywanych w domu, ewentualne konsultacje z nauczycielem, poza zajęciami wyznaczonymi w planie.
- Rozwijanie umiejętności profesjonalnej prezentacji własnych poglądów i dokonań twórczych.

B.6. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia niesłyszącego lub słabosłyszącego

- Wskazanie uczniowi miejsca w pracowni ułatwiającego mu optymalny odbiór treści zapisanych na tablicy, jak również korzystania z pomocy innych uczniów.
- Stworzenie optymalnych warunków odbioru mowy w sali szkolnej.
- Mówienie do ucznia w sposób wyraźny, używanie normalnego głosu i intonacji.
- W trakcie komunikowania się z uczniem niedosłyszącym, kierowanie się w jego stronę.
- Stałe upewnianie się, czy polecenia kierowane do klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszącego.
- Dbanie o spokój i ciszę w klasie.
- Umożliwianie uczniowi odwracania się w kierunku kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi (czytanie z ust, słuchanie uchem lepiej słyszącym).
- W trakcie wyjaśniania nowych, abstrakcyjnych pojęć kontrolowanie poziomu poprawności ich rozumienia.
- Stopniowanie trudności i wydłużanie czasu pracy.
- Powtarzanie kluczowych informacji z lekcji i kontrola poziom poprawności ich rozumienia.
- Podczas zapoznawania ucznia z nowym materiałem sięganie, po pomoce pozwalające na odbiór treści jak największą liczbą kanałów percepcyjnych (wzrokowy, słuchowy, kinestetyczny, kinetyczny).
- Podczas realizacji ćwiczeń interpretacyjnych, ćwiczeń na hasło wsparcie podczas interpretacji treści.
- Aktywizowanie ucznia poprzez zadawanie prostych pytań, pobudzanie jego lepszej koncentracji by ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu.
- Przy ocenie prac pisemnych nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu.

B.7. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia z zaburzeniami zachowania i emocji, niedostosowanego społecznie lub zagrożonego niedostosowaniem społecznym

- Wyznaczanie jasnych kryteriów norm zachowań i ich konsekwencji.
- Przy ocenie osiągnięć ucznia podkreślenie aktywności i wkładu pracy, stosunku do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość), sukcesów, podkreślanie mocnych stron ucznia.
- Premiowanie umiejętności doprowadzania podjętych czynności do końca.
- Motywowanie do działania przez wskazywanie jego predyspozycji i osiągnięć w danej specjalności artystycznej.
- Minimalizowanie napięcia związanego z sytuacją weryfikowania wiedzy i umiejętności.
- Częste utrwalanie nowych treści.
- Wydłużenie czasu przeznaczonego na utrwalenie materiału.
- Dawanie więcej czasu do namysłu podczas odpowiedzi i na wykonanie wyznaczonych zadań.
- Omawianie niewielkich partii materiału, o mniejszym stopniu trudności, kierowanie odpowiedziami ucznia poprzez pomocnicze pytania.
- Formułowanie poleceń w prostszej formie, unikanie trudnych czy abstrakcyjnych pojęć, częste odwoływanie się do konkretu, przykładu.
- Formułowanie krótkich, prostych poleceń oraz precyzyjnych oczekiwań.
- Wyrabianie samodzielności myślenia i działania, prowadzące do określonego celu.
- Dostosowanie zakresu ćwiczeń plastycznych i projektowych zgodnie z możliwościami psychofizycznymi ucznia (technika, warsztat, złożoność problemu).
- Indywidualne ustalenie terminów zaliczenia konkretnych zadań plastycznych.
- Dostosowanie formy wypowiedzi nauczyciela podczas korekt i dyskusji z uczniem do jego stanu emocjonalnego.
- Wspieranie w nawiązywaniu kontaktów społecznych z rówieśnikami.
- Ukierunkowanie aktywności ucznia poprzez stworzenie warunków do rozwoju zainteresowań, wzmacnianie poczucia własnej wartości, samooceny odpowiedzialności za własne działania.
- Modyfikowanie wzorów zachowań, wskazywanie alternatywnych, adekwatnych do wymagań konkretnych sytuacji wychowawczych.
- Promowanie zdrowego stylu życia (profilaktyka uzależnień).
- Włączenie uczniów niedostosowanych do zajęć z zakresu strategii radzenia sobie ze stresem, treningów zastępowania agresji, treningów umiejętności społecznych, uczenia się samokontroli.
- Motywowanie ucznia do doskonalenia warsztatu plastycznego, systematycznej pracy.
- Indywidualizowanie pracy lekcyjnej.
- Nagradzanie ucznia pochwałami w kontakcie interpersonalnym i na forum klasy.
- Uczenie planowania działań, rozwijania umiejętności, pokonywania trudności.
- Włączanie ucznia do rywalizacji w tych obszarach artystycznych, w których ma szanse na sukces.
- Włączanie ucznia w realizację grupowych działań artystycznych. Wyznaczanie mu konkretnych zadań w ramach projektu, zachęcanie i chwalenie zaangażowania.

- Wskazywanie pozytywnych wzorów osobowych, autorytetów artystycznych.
- Dostosowanie korekt do możliwości psychofizycznych ucznia.

B.8. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia w sytuacji kryzysowej, traumatycznej

- Ustalenie indywidualnych terminów zaliczenia konkretnych zadań plastycznych.
- Rezygnacja z zadawanych do domu dodatkowych ćwiczeń plastycznych i projektowych.
- Zgoda na pracę we własnym tempie.
- Dostosowanie poziomu wymagań lub ograniczenie zakresu ćwiczeń plastycznych, projektowych do możliwości psychofizycznych ucznia.
- Zapewnienie w klasie atmosfery bezpieczeństwa i akceptacji.
- Pobudzanie koncentracji uwagi ucznia.
- Formułowanie krótkich, prostych poleceń oraz precyzyjnych oczekiwań.
- Zadawanie pytań pomocniczych.
- W czasie lekcji upewnianie się, czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań i poleceń.
- Motywowanie go do działania przez wskazywanie jego predyspozycji i osiągnięć w danej specjalności artystycznej.

B.9. Dostosowanie wymagań dla ucznia mającego wolne tempo pracy i trudności w koncentracji uwagi

- Zmniejszenie liczby prac domowych z zachowaniem realizacji treści podstawy programowej.
- Podział złożonych realizacji projektowych na krótkie etapy realizacyjne, ocena po ich ukończeniu.
- Dawanie więcej czasu do namysłu podczas odpowiedzi i na wykonanie wyznaczonych zadań.
- Kierowanie odpowiedziami ucznia poprzez pomocnicze pytania.
- Podawanie poleceń w prostej, lakonicznej formie.
- Częste odwoływanie się do konkretu, przykładu.
- Stałe kontrolowanie poziomu koncentracji ucznia.
- Unikanie pytań problemowych, przekrojowych.
- Powtarzanie kluczowych informacji z lekcji.

B.10. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia z chorobą przewlekłą

- Przygotowanie uczniów zdrowych na spotkanie chorego rówieśnika, stosowanie metod uspołeczniania (informacje o danej chorobie), uwrażliwianie uczniów na potrzeby i przeżycia dziecka chorego.
- Uwrażliwianie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów.
- Umożliwienie korzystania przez ucznia na lekcji ze sprzętu medycznego i leków zgodnie z zaleceniem lekarza.
- Dostosowanie miejsca pracy ucznia zgodnie z wymogami lekarza (blisko drzwi lub nauczyciela).
- Motywowanie dziecka chorego do kontaktów i współdziałania z innymi.

- W przypadku dłuższej nieobecności indywidualne ustalenie terminów zaliczenia konkretnych zadań plastycznych.
- W zależności od rodzaju niesprawności (choroby) - unikanie gwałtownych zmian w codziennych czynnościach.
- Ograniczenie zakresu ćwiczeń praktycznych, dostosowanie ich do możliwości motorycznych i percepcyjnych ucznia.
- Dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia.
- Uwzględnianie w procesie dydaktycznym zmiennego samopoczucia i sprawności psychofizycznej ucznia.
- Pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce, wynikających z absencji chorobowej – w formie pomocy koleżeńskiej lub zajęć dydaktyczno-wyrównawczych.
- Przy ocenianiu należy oddzielać te obszary i umiejętności, w których mogą występować zaburzenia spowodowane ubocznym działaniem leków.
- W okresie zaostrzenia choroby nie obciążać ucznia dodatkowymi stresami (testami, klasówkami), zmniejszać stopień trudności zadań; wiadomości sprawdzać raczej w okresach poprawy stanu zdrowia i samopoczucia.

B.11. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia zaniedbanego środowiskowo

- Pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce w formie pomocy koleżeńskiej lub zajęć dydaktyczno-wyrównawczych.
- Pomoc uczniowi w dokonywaniu selekcji materiału – wskazanie informacji istotnych z punktu widzenia zrozumienia i opanowania materiału.
- Sprawdzanie wiadomości częściej i z mniejszych partii materiału.
- Powtarzanie kluczowych informacji z lekcji.
- W razie potrzeby - umożliwienie uczniowi pracy w szkolnych pracowniach poza obowiązującymi godzinami lekcyjnymi pod opieką nauczyciela.

Opracowanie:
Zespół Przedmiotów Ogólnokształcących i Zespół Przedmiotów Artystyczno-Zawodowych